

המאגר הלאומי לשיעורי חינוך הקבוצה ואני

מומלץ לכיתות ז'-ט'

אגף תכנים, תוכניות, הכשרה והשתלמויות

אגף תכנים, תכניות,
הכשרה והשתלמויות

נושא: הכיתה כקבוצה חברתית

יחידת שיעור חינוך בנושא:
הקבוצה ואני

משרד החינוך

"פתיתי שלג הם בין היצירות
השבריריות והעדינות בטבע, אך
תראו מה הם יכולים
לעשות כשהם באים יחד..."
(אלמוני)

3

ציר: הכיתה כקבוצה חברתית
ידע, מיומנויות וערכים

היחידה עוסקת בהיווצרותה של קבוצה, בכוחה וביתרונותיה. כמו כן, היא דנה בקבוצות השייכות של התלמיד, בקבוצה המשמעותית ביותר בעיניו ובכיתה כקבוצה חברתית. סיום היחידה בהקניית ערך הערבות ההדדית בין חברי הקבוצה וכקבוצה כלפי החברה.

היחידה מחולקת ל-3 שיעורים:
שיעור 1 - הקבוצה שלי
שיעור 2 - אני לקבוצה והקבוצה לי
שיעור 3 - ערבות הדדית והקבוצה

4

מטרות ושיקולים לבחירה

מטרות היחידה
לעודד את התלמידים לזהות את סגולותיהם האישיות ואת יכולותיהם לתרום כקבוצה ובקבוצה. להכיר בקיומה של הכיתה כקבוצה חברתית, לחזק את תחושת השייכות לכיתה ולדון בדרכים לחיזוק הערבות ההדדית בקבוצה וכקבוצה.

נושא היחידה: הקבוצה ואני

- אהבת הדעת וחדוות הלמידה – עידוד הסקרנות והעניין, מחשבה עצמאית ויוזמה.
- צדק חברתי וערבות הדדית – סולידריות ועזרה לזולת, מעורבות חברתית ואזרחית.

קוגניטיביות: אוריינות שפתית, חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגיטלית.

אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית.

בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית.

1. דיון דילמה
2. חיבור נושאים אקטואליים לחומר הנלמד
3. ביצועי הבנה
4. פיתוח נקודות מבט מגוונות
5. עידוד מעורבות חברתית

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

הקבוצה שלי

שיעור 1

מהי קבוצה?
כיצד נוצרת קבוצה?
מה הם יתרונות הקבוצה?

מהי קבוצה?

קבוצה היא יחידה חברתית בת שלושה אנשים או יותר המקיימים ביניהם יחסי גומלין, שיש להם לפחות מטרה אחת משותפת, שמערכת היחסים ביניהם יציבה ומובנת, שיש ביניהם תלות הדדית ושהם תופסים עצמם חלק מהקבוצה.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

צפייה בסרטון: [חשיבותה של הקבוצה](#), מתוך הסרט הארי פוטר.
תקציר: הסרטון מדגיש את הכוח שיש לפרטים כאשר הם מתאגדים לקבוצה לעומת הכוח שיש לפרט כאשר הוא עומד לבדו מול משימה.

שאלות לדיון במליאה

- לדעתכם, מה גורם ליחידים להתארגן כקבוצה?
- לדעתכם, מה היתרונות שבהתאגדות כקבוצה?

קוגניטיביות: אוריינות שפתית, חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגיטלית.

אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית.
בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית.

אהבת הדעת וחדוות למידה - עידוד הסקרנות והעניין, מחשבה עצמאית ויחמה. צדק חברתי וערכות הדדיות - סולידריות ועזרה לזולת, מעורבות חברתית ואזרחית.

דיון דילמה
חיבור נושאים אקטואליים לחומר הנלמד
ביצועי הבנה
פיתוח נקודות מבט מגוונות
עידוד מעורבות חברתית

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

הקבוצה שלי

שיעור 1

תקציר: נברר ונבדוק לעומק לאילו קבוצות התלמידים משתייכים ואיזו קבוצה משמעותית ביותר בעיניהם.

מהלך הפעילות

שימוש במנטימטר: מנטימטר הוא כלי מקוון להפעלת תלמידים במהלך שיעור. [הסבר קצר ופשוט על שימוש במנטימטר.](#)

אם אין אפשרות להשתמש במנטימטר, אפשר להשתמש **בשמש אסוציאציות** - מפה ראשונית של מושגים מעולם הידע של התלמידים הקשורים לקבוצה.

שאלות במנטימטר

1. מה הן קבוצות השייכות שלך?

לדוגמה: משפחה, חברים מהשכונה, הכיתה, השבט בתנועת הנוער, קב' כדורגל ועוד. **קבוצת שייכות היא קבוצה שהפרט משתייך אליה. כל אדם חבר במספר רב של קבוצות לאורך חייו.**

• במהלך מילוי המנטימטר, קב' השייכות שרוב התלמידים בחרו בה תופיע בצורה בולטת ביחס לשאר קבוצות השייכות. [כך זה יראה בכיתה לאחר תשובות התלמידים.](#)

2. מה תורמת לך קבוצת השייכות המשמעותית בעיניך (3 תרומות). [כך זה יראה בכיתה לאחר תשובות התלמידים.](#)

שאלות לדיון במליאה

- מדוע, לדעתכם, בחרו רוב התלמידים בקבוצת השייכות הבולטת על המסך?
- כיצד, לדעתכם, אפשר לגרום לכך שהכיתה תהיה קבוצת השייכות המשמעותית לכם? הציעו רעיונות.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

קוגניטיביות: אוריינות שפתית, חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגיטלית.

אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית.
בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית.

מיומנויות

אהבת הדעת וחדוות הלמידה - עידוד הסקרנות והעניין, מחשבה עצמאית ויחמה. צדק חברתי וערכות הדדיות - סולידריות ועזרה לזולת, מעורבות חברתית ואזרחית.

ערכים

דיון דילמה
חיבור נושאים אקטואליים לחומר הנלמד
ביצועי הבנה
פיתוח נקודות מבט מגוונות
עידוד מעורבות חברתית

פרקטיקות

Go to www.menti.com and use the code 19 42 35

i

Word Cloud

Mentimeter

בני דודים
חברים מהשכונה הצופים
משפחה
תנועת נוער
כיתה
מדעים
הכיתה
קבוצת כדורגל
סופים
שכונה

3

Go to www.menti.com and use the code 80 09 07

i

Mentimeter

מה תורמת לך קבוצת השייכות המשמעותית בעיניך?

אהבה

משפחתיות

יחסים טובים

דאגה

אהבה

יחס חם

משחקים

עזרה

בטחון

השקעה

אהבה

תחרות

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

הקבוצה שלי (סיכום)

שיעור 1

בשיעור זה למדנו על כוחה של הקבוצה וראינו כי אנו שייכים למגוון קבוצות בו בזמן. ראינו גם כי קבוצות אלו תורמות לנו רבות וכי משמעותיות עבורנו. בחנו כיצד אפשר לגרום לכך שהכיתה תהיה לקבוצה משמעותית עבורנו.

תוכנית המשך - הכיתה כקבוצה משמעותית

נחלק את הכיתה לצוותים, כל צוות יבנה תוכנית למעורבות חברתית באחד התחומים המוצעים (אם יש רעיונות נוספים מתאימים - כדאי לאפשר זאת):

1. צוות תמיכה חברתית בכיתה.
2. צוות חונכות לימודית.
3. צוות גישור ופישור.
4. צוות ניקיון, קישוט ושמירה על הסביבה.
5. קבוצה האחראית לתלמידים חולים.

הנחיות

- תנו שם לצוות.
- קבעו את המטרות העיקריות שלכם.
- החליטו על דרכי פעולה להגשמת המטרות.
- חלקו תפקידים בקבוצה.
- החליטו מה ייחשב הצלחה מבחינתכם.

מעתה, כל צוות בכיתה יפעל ליישום מטרות הקבוצה. המורה, אחת לחודש, יקיים שולחן עגול להערכת פעילות הקבוצה.

בשיעור הבא, נלמד כיצד תכונותיו של הפרט יכולות לעזור במימוש מטרות הקבוצה.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

קוגניטיביות: אוריינות שפתית, חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגיטלית.

אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית. **בין אישיות:** מודעות חברתית, התנהלות חברתית.

מיומנויות

אהבת הדעת וחדוות למידה - עידוד הסקרנות והעניין, מחשבה עצמאית ויחמה. צדק חברתי וערכות הדדיות - סולידריות ועזרה לזולת, מעורבות חברתית ואזרחית.

ערכים

דיון דילמה
חיבור נושאים אקטואליים לחומר הנלמד
ביצועי הבנה
פיתוח נקודות מבט מגוונות
עידוד מעורבות חברתית

פרקטיקות

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

אני לקבוצה והקבוצה לי

שיעור 2

מה ביכולתו של הפרט להעניק לקבוצה?
כיצד הקבוצה יכולה לנצל את תכונות הפרט למימוש מטרותיה?

אני לקבוצה והקבוצה לי

אנחנו מצטרפים לקבוצה בשל צורך בסיסי שלנו להתחברות ולשייכות. הקבוצה היא בשבילנו מכשיר להשגת מטרות, דרכה אפשר לאחד כוחות ולמלא משימות.

פתיחה

סרטון: "תעביר את זה הלאה"

תקציר: בקריית החינוך ע"ש יגאל אלון – מקיף ו' בראשל"צ, נערך פרויקט חברתי כיתתי. התלמידים קיבלו צמידים ירוקים שעליהם הכיתוב: "תעביר את זה הלאה". מאותו רגע ועד חלוף שבוע, היה עליהם לעשות מעשה טוב לתלמיד אחר בכיתה ולהעביר לו את הצמיד, וכן הלאה.

ראינו בסרט כי כל אחד יכול לעזור לתלמיד אחר בכיתה. כעת, נתקדם צעד קדימה, נכיר את תכונותיו הייחודיות של כל פרט בקבוצה ונבדוק כיצד אפשר להשתמש בתכונות אלו לקידום מטרות הקבוצה.

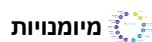
גוף – מהלך

סיכום

נקודות למחשבה

בכל אחד ואחת לפחות תכונה אחת או כישרון אחד שיכולים לתרום לקבוצה.
חשבו מה אתם יכולים להביא לקבוצה.

קוגניטיביות: אוריינות שפתית, חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגיטלית.

מיומנויות

אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית.
בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית.

אהבת הדעת וחדוות למידה – עידוד הסקרנות והעניין, מחשבה עצמאית ויחמה. צדק חברתי וערכות הדדית – סולידריות ועזרה לזולת, מעורבות חברתית ואזרחית.

ערכים

דיון דילמה
חיבור נושאים אקטואליים לחומר הנלמד
ביצועי הבנה
פיתוח נקודות מבט מגוונות
עידוד מעורבות חברתית

פרקטיקות

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

אני לקבוצה והקבוצה לי

שיעור 2

תקציר

נתוודע לתכונותיו של הפרט בקבוצה וליכולותיו ונדון בחשיבות תרומת הפרט לקבוצה כתנאי לקיומה.

מהלך הפעילות

ברטיסיות של אימוג'י חיות

אפשרויות

- להקרין את האימוג'ים.
 - להדפיס את האימוג'ים ולפזר בכיתה.
 - לאפשר לכל תלמיד לבחור באימוג'י מהווסטאפ בטלפון הנייד שלו.
- כל תלמיד יבחר באימוג'י של חיה המאפיינת את אחת מתכונותיו – אפשר לבחור ביותר מחיה אחת.
- לדוגמה:** בחרתי בנמלה כי היא מסמלת חריצות.
- נחלק את הכיתה לקבוצות.
- כל קבוצה תיצור בנק תכונות ממגוון החיות שבקבוצה אשר יכול להועיל לקידום מטרה שבחרו לקבוצה.

[פתיחה](#)

גוף – מהלך

סיכום

מיומנויות

קוגניטיביות: אוריינות שפתית, חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגיטלית.

אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית.

בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית.

ערכים

אהבת הדעת וחדוות למידה – עידוד הסקרנות והעניין, מחשבה עצמאית ויחמה. צדק חברתי וערבות הדדית – סולידריות ועזרה לזולת, מעורבות חברתית ואזרחית.

פרקטיקות

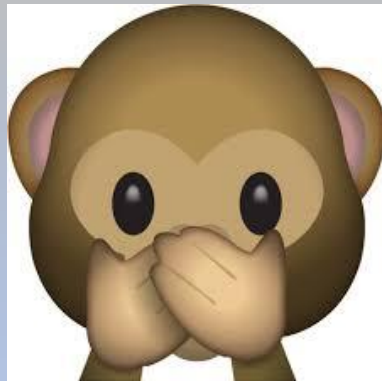
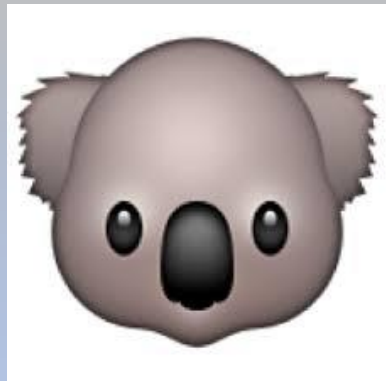
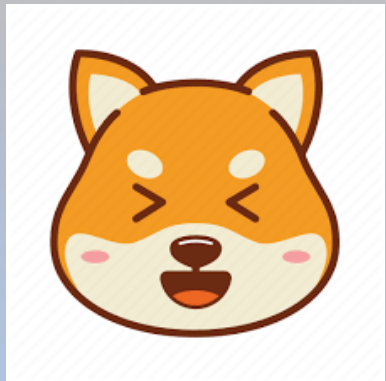
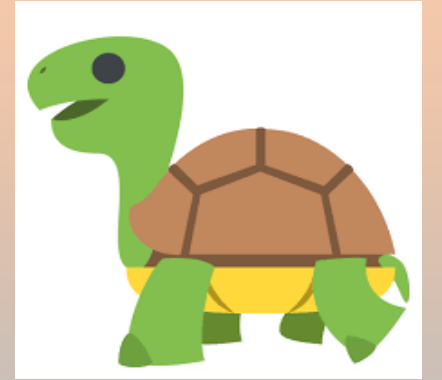

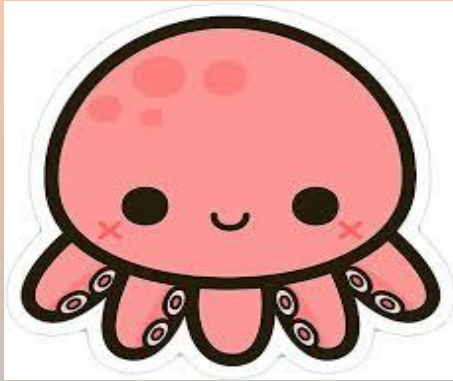
דיון דילמה
חיבור נושאים אקטואליים לחומר הנלמד
ביצועי הבנה
פיתוח נקודות מבט מגוונות
עידוד מעורבות חברתית

שאלות לדיון במליאה

- לדעתכם, מהן התכונות המאפיינות את החיות שבחרתם וכיצד הן יכולות להועיל לקבוצה?

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

אני לקבוצה והקבוצה לי

שיעור 2

בשיעור זה למדנו על תרומתו הייחודית של הפרט לקבוצה וכיצד הוא נתרם ממנה. עמדנו על מגוון התכונות של הפרט אשר יכולות להועיל בקידום מטרותיה של הקבוצה.

נסיים בסרטון **ריקוד הזרירים** – המביא לידי ביטוי את חשיבות התרומה של כל פרט ופרט לקבוצה. אפשר לראות כיצד התאגדות של קבוצה יוצרת דבר מרהיב ומיוחד.

על כך גם נאמר המשפט:

"פתיתי שלג הם בין היצירות השבריריות והעדינות בטבע, אך תראו מה הם יכולים לעשות כשהם באים יחד..." (אלמוני)

שאלה כהכנה לשיעור הבא:

- כיצד, לדעתכם, קבוצה יכולה לתרום לא רק לחבריה, אלא גם לטובת הכלל?

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

קוגניטיביות אוריינות שפתית, חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגטלית.

מיומנויות

אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית.
בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית.

אהבת הדעת וחדוות למידה – עידוד הסקרנות והעניין, מחשבה עצמאית ויחמה. צדק חברתי וערכות הדדיות – סולידריות ועזרה לזולת, מעורבות חברתית ואזרחית.

ערכים

דיון דילמה
חיבור נושאים אקטואליים לחומר הנלמד
ביצועי הבנה
פיתוח נקודות מבט מגוונות
עידוד מעורבות חברתית

פרקטיקות

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

ערבות הדדית והקבוצה

שיעור 3

מהי ערבות הדדית בקבוצה?
כיצד ערבות הדדית מתבטאת בכל אחת מקבוצות השייכות ובכיתה בפרט?
כיצד צתבטאת ערבות הדדית של קבוצה כלפי הכלל?

מהי ערבות הדדית בקבוצה?

ערבות הדדית היא פעולת תמיכה או עזרה שמתבצעת בין שני גורמים, כאשר האחד עוזר לשני. הערבות יכולה להתרחש בין יחידים או בקבוצה. ביחידה זו, נתייחס לערבות הדדית של קבוצה.

מהלך הפעילות

קבוצה למען הקהילה

הקרנת סרטון - [ממחזרים ותורמים לבעלי החיים](#)

תקציר: קבוצת תלמידי בית ספר השבעה מאזור אספה במשך ארבעה חודשים בקבוקים למחזור והשיגה כך תרומה נדיבה לאגודת "צער בעלי חיים".

שאלות לדיון

- מה לדעתכם גרם להצלחת הפרויקט?
- כיצד הערבות ההדדית של הקבוצה באה כאן לידי ביטוי?
- האם, לדעתכם, הפרויקט היה מצליח ללא ההתאגדות לקבוצה? מדוע?

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

קוגניטיביות: אוריינות שפתית, חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגיטלית.

אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית.
בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית.

אהבת הדעת וחדוות למידה – עידוד הסקרנות והעניין, מחשבה עצמאית ויחמה. צדק חברתי וערבות הדדית – סולידריות ועזרה לזולת, מעורבות חברתית ואזרחית.

דיון דילמה
חיבור נושאים אקטואליים לחומר הנלמד
ביצועי הבנה
פיתוח נקודות מבט מגוונות
עידוד מעורבות חברתית

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

ערבות הדדית והקבוצה

שיעור 3

תקציר: פעילות זו תעסוק בשאלת הערבות ההדדית בתוך הקבוצה ובדרכים לחיזוקה.

מהלך הפעילות

לאחר הצפייה בסרטון: ממחזרים ותורמים לבעלי החיים

- נחלק את הכיתה לשלוש קבוצות.
- כל קבוצה תפתח פרויקט חברתי. לדוגמה: הפנינג לחג בבית הקשיש, הפנינג לחג במחלקת ילדים בבית חולים, סיוע לבעלי חיים, סיוע לילדים חולים בבית הספר, סיוע לילדים שלהם מוגבלויות בבית הספר, פרויקט חונכות ועוד.
- כל קבוצה תכתוב תוכנית פעולה מפורטת, הכוללת מטרה, לוח זמנים, סדר פעולות, דרכים לגיוס משאבים, רשימת גופים ואנשים שאפשר להיעזר בהם ועוד.
- הקבוצות יכינו את התוכנית להצגה במליאה.
- בתום הצגת התוכניות, תיבחר ברוב התוכנית אשר כל תלמידי הכיתה יישמו לאורך השנה.

שאלות לדיון במליאה

- מה עזר לכם להצליח במשימה? מה הקשה עליכם?

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

מיומנויות

קוגניטיביות: אוריינות שפתית, חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגיטלית.
אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית.
בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית.

ערכים

אהבת הדעת וחדוות למידה – עידוד הסקרנות והעניין, מחשבה עצמאית ויחמה. צדק חברתי וערבות הדדית – סולידריות ועזרה לזולת, מעורבות חברתית ואזרחית.

פרקטיקות

דיון דילמה
חיבור נושאים אקטואליים לחומר הנלמד
ביצועי הבנה
פיתוח נקודות מבט מגוונות
עידוד מעורבות חברתית

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

ערבות הדדית והקבוצה

שיעור 3

למדנו על ביטויה של הערבות ההדדית בקבוצה ומצד הקבוצה. חווינו את ערכה של הערבות ההדדית בתוך הקבוצה והבנו שערבות הדדית היא נדבך משמעותי להמשך קיומה של הקבוצה.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

לסיכום השיעור, שאלת חשיבה ומשימת המשך

- מציגים בפני הכיתה את התוכנית שנבחרה על ידי הרוב.
- כל אחד ואחת, בהתאם לתכונות ולכישורים שעליהם דיברנו במהלך השיעורים, יחשוב לקראת המפגש הבא כיצד הוא יכול לתרום לתוכנית שנבחרה.
- את הכתיבה יבצעו התלמידים בבית, בלוח קיר שיתופי, בקישור מקוון שישלח אליהם כדוגמת [padlet](https://padlet.com).
- [הוראות להכנת הקיר מאתר משרד החינוך](#)
- [הקיר ייראה כך](#)

מיומנויות

קוגניטיביות: אוריינות שפתית, חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגיטלית.
אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית.
בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית.

ערכים

אהבת הדעת וחדוות למידה - עידוד הסקרנות והעניין, מחשבה עצמאית ויחמה. צדק חברתי וערבות הדדית - סולידריות ועזרה לזולת, מעורבות חברתית ואזרחית.

פרקטיקות

דיון דילמה
חיבור נושאים אקטואליים לחומר הנלמד
ביצועי הבנה
פיתוח נקודות מבט מגוונות
עידוד מעורבות חברתית

השתתפתי בחוג ריקוד.
יכולה לעזור להכין טקס
עם הופעה

אני יודע לגייס כספים

אני אלופת העולם
בבישול ואפייה

אני יכולה להכין שלטים מצויירים

אני מנגן בגיטרה

יכול לצלם את הפרוייקט

אני יודע לנאום טוב.
הייתי דובר הפרלמנט.

אני מדריכה בתנועת
הנוער. אני יודעת להכין
פעילויות

אני קונדיטור

גם אני טובה בבישול
ואפייה

מיומנויות הבוגר 2030

סוג המיומנויות	#	כתורות
אוריינות שפתית	1	מיומנויות קוגניטיביות
אוריינות מתמטית	2	
אוריינות מדעית	3	
חשיבה ביקורתית	4	
חשיבה יצירתית	5	
אוריינות דיגיטלית	6	
מודעות עצמית	7	מיומנויות אישיות
הכוונה עצמית	8	
מודעות חברתית	9	מיומנויות בין אישיות
התנהלות חברתית	10	
אוריינות גלובלית	11	
אוריינות גופנית ובריאותית	12	מיומנויות גופניות

ערכים

ערכים	פירוט
אהבת דעת וחדוות למידה	1. עידוד הסקרנות והעניין 2. שאיפה למצוינות ולמיצוי יכולות 3. מחשבה עצמאית ויחמה
מחויבות לערכי מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית	1. הכרת הערכים היהודיים והדמוקרטיים ומחויבות להם 2. כיבוד סמלי המדינה ושמירת החוק 3. שירות משמעותי 4. השתתפות בתהליכים דמוקרטיים בחברה
כיבוד ערכי המורשת והתרבות במדינת ישראל	1. מחויבות לערכי המורשת והתרבות הייחודיים לכל קבוצה 2. הכרה מכבדת של תרבויות ושל מורשות אחרות במדינה
כבוד האדם והמשפחה	1. כבוד לאדם, לזכויותיו, לתרבותו, להשקפותיו ולחירויות היסוד 2. שמירה על קדושת החיים 3. כיבוד ההורים והמעגל המשפחתי
צדק חברתי וערכי הדדיות	1. סולידריות ועזרה לזולת 2. מעורבות חברתית ואזרחית 3. מחויבות לטבע וקידום צדק סביבתי

ידע

קבוצה היא יחידה חברתית בת שלושה אנשים או יותר, שחבריה מקיימים ביניהם יחסי גומלין, שיש להם לפחות מטרה אחת משותפת, מערכת היחסים ביניהם יציבה ומובנת, יש ביניהם תלות הדדית, והם תופסים עצמם חלק מהקבוצה. (Byrne & Baron, 1994)

קבוצות של בני אדם הן תאים חברתיים שלהם מספר מאפיינים: השתייכות זהות, ערכים, אינטרסים, פעילות מתמשכת, השפעה הדדית, פעילות גומלין והשפעה על קבוצות אחרות כגון: המשפחה, הכיתה, בית הספר, תנועת הנוער, אתניות, דתיות, עדות ועוד. ([למקור](#))

אנחנו מצטרפים לקבוצה מתוך צורך בסיסי שלנו להתחברות ולשייכות. הקבוצה מהווה עבורנו מכשיר להשגת מטרות, דרכו ניתן לאחד כוחות ולהשיג משימות. ([המקור](#))

לכל פרט בקבוצה יש מקום וייחוד משלו, אך ללא שיתופיות ביחסי סובלנות לא תוכל להתקיים הקבוצה. מנושא זה עולים ערכים כמו שוויון ערך האדם, ריבונות האדם, שיתופיות, דמוקרטיה, סובלנות, מעורבות, עשייה ואחריות. ([המקור](#))

ערבות הדדית היא פעולת תמיכה או עזרה שמתבצעת בין שני גורמים, כאשר האחד עוזר לשני. הערבות יכולה להתרחש בין יחידים או בקבוצה. ביחידה זו נתייחס לערבות הדדית כקבוצה. ([המקור](#))

